

Hur fungerar styrräntan?

Här följer några frågor att besvara när du har sett filmen *Hur fungerar styrräntan?* Arbeta vidare med någon av uppgifterna under rubriken *Diskutera, resonera och ta reda på mer.*

1. Vad är ränta?

1. Den avgift jag betalar för att spara pengar på banken.
- X. Den avgift jag betalar för att låna pengar och den betalning jag får för att spara pengar i en bank.
2. Kostnaden för att ta del av rådgivning och tjänster på banken.

2. Hur använder Riksbanken styrräntan (reporäntan)?

1. För att styra och påverka den finansiella politiken.
- X. För att styra företagen så att konkurrensen på marknaden inte är för hård.
2. För att styra och påverka inflationen i landet.

3. Vad är det första som händer när styrräntan förändras?

1. Då ändras "dagslåneräntan", det vill säga den ränta som bankerna sätter för att låna och låna ut pengar till varandra.
- X. Då ökar genast företagets produktion av varor och tjänster.
2. Då ändras inflationen, den allmänna prisnivån påverkas direkt.

4. Hur lång tid tar det innan man kan se den fulla effekten av att styrräntan ändras?

1. Upp till 1 år.
- X. 1-2 år.
2. 3-4 år.

5. Vad händer när räntan stiger?

1. Jag får mindre ränta på mitt sparande men det blir billigare att låna pengar.
- X. Det blir dyrare att låna pengar men jag får mer ränta på mitt sparande.
2. Om jag har lån på banken så blir det mindre.

6. Vad händer när räntan sjunker?

1. Om jag har lån behöver jag inte betala lika mycket i ränta och jag får mer pengar över att handla för.
- X. Jag måste betala mer för mitt lån och jag får mer betalt för mitt sparande.
2. Om jag har lån på banken så blir det större.

7. När styrräntan sänks ökar efterfrågan på varor och tjänster.

1. Stämmer inte. Det blir dyrare att låna pengar och folk sparar istället.
- X. Stämmer ibland. Efterfrågan ökar endast när inflationen är låg.
2. Stämmer bra. Det blir billigare att låna pengar och folk konsumerar mer.

8. Vad betyder det att Sverige har en rörlig växelkurs?

1. Att den svenska kronan rör sig fritt mot andra valutor.
- X. Att den svenska kronan inte påverkas alls av andra valutor.
2. Att växelkursen styrs av Riksbanken.

9. På vilket sätt påverkar en hög ränta värdet av den svenska kronan (växelkursen)?

1. Den svenska kronan försvagas.
- X. Den svenska kronan stärks.
2. Den svenska kronan påverkas inte alls.

10. Vad händer med importerade varor när den svenska kronan stärks (stark växelkurs)?

1. Det blir dyrare att köpa importerade varor.
- X. Importerade varor blir billigare.
2. Det händer ingenting.

Diskutera, resonera och ta reda på mer

1. Vad är ränta?

Hur kommer det sig att den *ränta* du får betala för att låna pengar i banken är högre än den ränta du får på de pengar du sparar i banken? Tänk dig att det inte fanns ränta, hur skulle det påverka ekonomin? Vad skulle det betyda för Riksbanken, banker, hushåll och företag?

2. Påverkan genom styrränta

Riksbanken påverkar aktiviteten i ekonomin genom styrräntan. Ska Riksbanken höja eller sänka styrräntan för att öka aktiviteten i ekonomin? När är det bra att öka aktiviteten i ekonomin? Vad finns det för risk med att sänka räntan för mycket?

3. Växelkursen

I Sverige har vi en rörlig *växelkurs*, vilket betyder att den svenska kronan rör sig fritt gentemot andra *valutor*. Hög efterfrågan leder till en starkare krona och låg efterfrågan leder till att kronan försvagas. Vilka fördelar och nackdelar finns det med att ha en rörlig växelkurs? En stark växelkurs leder till att det blir billigare att köpa varor från andra länder, men hur påverkar det exporten? Blir det dyrare eller billigare för andra länder att köpa svenska varor? Vilka vinner och vilka förlorar på det?

4. Om du var riksbankschef, vad skulle du då göra?

Tänk dig att du är riksbankschef och följande situation uppstår: Du kommer precis från ett möte där ni har tagit ett beslut om att höja styrräntan kraftigt. Läget är allvarligt. Men varför har ni tagit det här beslutet? Berätta vad som kan ha hänt i ekonomin – vad kan det vara för händelser som har gjort att ni tagit ett så drastiskt beslut?

5. Ta reda på mer

- Vad är den aktuella styrräntan?
- Hur ser prognosen för styrräntan ut?
- Ge exempel på händelser i ekonomin där Riksbanken har påverkat den ekonomiska utvecklingen med hjälp av styrräntan.

6. Har du koll på begreppen?

Ränta, spara, styrränta, inflation, dagslåneränta, växelkurs, investera, import, export.